

Ochrana PC z blízka i na dálku

Program OptimAccess v. 5.0 navazuje a rozšiřuje možnosti svého předchůdce OA-SODAT32, o kterém jste se mohli dočíst v Chipu 3/99. Jde o produkt české firmy SODAT software, spol. s r. o., se sídlem v Brně, která s tímto systémem proniká i do zahraničí (Maďarsko, Rakousko).

OptimAccess je ochranný systém pro počítače řady PC, a to jak pro jednotlivé počítače, tak pro počítače propojené do sítě. Je vyvinut pro Windows 95 i Windows 98 a lze ho spravovat i na dálku z Windows NT. Jde o autonomní, komplexní a modulární ochranný systém. Preciznost práce tvůrců softwaru dokazuje i perfektní a líbivé grafické provedení. Karty dialogových oken jsou řešeny nápaditě.

Vlastní ochranný systém i jeho jednotlivé nadstavby se dodávají na samostatných disketách. Celý systém je potom na čtyřech disketách. Instalace ochranného systému je snadná, časově nenáročná. Nemusí se nic reinstalovat ani provádět žádné úpravy stávajících programů. Lze ho snadno odinstalovat a počítač vrátit do stavu před ochranou. Systém je tvořen základním programem a jeho třemi doplňky.

OptimAccess

Základní program může být provozován samostatně. Jen on může pracovat pod operačními systémy MS-DOS i Windows 3.x. Je však směřován na 32bitové prostředí Windows 95/98.

Systém OptimAccess se při ochraně zavádí automaticky dvojfázově. První část ovladačů se zavádí do paměti před vlastním startem operačního systému a zamezuje neautorizovanému bootování systému. V druhé části se instalují ovladače. Dvojfázovostí se dosahuje vysokého stupně stability a bezpečnosti proti průniku.

Parametry ochrany se nastavují v nabídce (menu) a na panelu se zobrazenou strukturou počítače. Systém OptimAccess poskytuje:

- + ochranu souborové struktury na pevném disku. Jednotlivé složky a soubory lze nastavit pouze pro čtení (RO – Read Only), nelze je potom upravit ani smazat. Složky můžeme též skrýt a tak k nim zamezit přístup. Lze například složku určit pouze pro čtení a vybrané soubory, které se budou měnit, ponechat pro čtení i zápis (WR – Write Read). *Má-li jedna z podsložek příznak RO, má tento příznak celá složka;*
- + ochranu ovládacích panelů Windows 95/98. V zobrazené struktuře je složka "Ovládací panely" s jednotlivými položkami. K nim může být přístup povolen, nebo poklepáním myši zakázán;
- + ochranu registrační databáze Windows 95/98, tedy nastavení operačního systému. Úpravy sice můžeme provádět, ale po každém restartu systému dochází k obnově registrační databáze ze zálohy; vše se vrátí do předem nastaveného stavu. To ocení hlavně ve školících zařízeních, kde lze bez obav z destrukce operačního systému učit práci s operačním systémem Windows či měnit nastavení apod;
- + zamezení načtení dat z nelegalizovaných disket do počítače. Ochranný systém disketu legalizuje zadáním příkazu. Nelegalizovaná disketa se hlásí, jako by zařízení nebylo k dispozici. *Potíže nastávají u disket o kapacitě 720 KB, které nelze legalizovat, nebo které sice legalizovat lze, ale které systém nepřijme. U disket o kapacitě 1,44 je situace bez problémů;*
- + zamezení vstupu do počítače jinými médii, např. CD-ROM, ZIP. Viz obrázek vpravo – přeškrtnutá ikona (na panelu). Mechanika se tváří, jako by nebyla k dispozici. *Nespustí se ani automaticky spustitelná jednotka CD-ROM;*
- + zamezení instalace nových programů (i her) běžících pod Windows. Ve struktuře OptimAccess je složka "Instalace nových programů". Poklepáním složku skryjeme.

OptimAccess Plus

Tato verze rozšiřuje OptimAccess o zamezení startu počítače (nabootování operačního systému) uživatelem, který nezná heslo. Program de facto chrání data na pevném disku a je aktivní pouze při zavádění systému. Bez hesla operační systém z pevného disku nespustíte. Tuto ochranu nelze obejít:

- + zavedením systému ze systémové diskety;
  - + startem z jiného bootovacího média (CD-ROM);
  - + převedením pevného disku z režimu "master" na "slave";
  - + přenesením pevného disku do jiného počítače.
- Ochrana funguje například i u disků v zásuvce, kdy zásuvku s pevným diskem přenášíme do

jiného počítače.

V případě havárie můžeme operační systém spustit ze speciální systémové diskety vytvořené programem, i ta je však chráněna heslem. Tvůrci mysleli i na zapomnětlivé uživatele, a tak se s licenci dodává nouzové heslo. To je jednoznačné, neměnné a nelze je použít na jiném počítači.

Tato nadstavba se prodává též samostatně pod obchodním názvem PassManager. Může být provozována v prostředí operačních systémů Windows 95/98/NT a je připravena i pro Windows 2000. Program lze použít např. k ochraně notebooku, kdy ho bez znalosti hesla nespustíme.

OptimAccess Extension

Nadstavba rozšiřující vlastnosti Optim-Access o podrobnější ochranu nastavení operačního systému Windows 95/98. Základ OptimAccess umožňuje práci s panely povolit, nebo zakázat. Extension umožňuje zpřístupnit vybrané karty v ovládacích panelech, na kterých se nastavuje pracovní prostředí Windows 95/98. Zakázané činnosti jsou skryté, karty pro úpravy nejsou zobrazeny nebo nastavení nemá odezvu.

Při použití v síti lze například zabránit identifikaci počítače, skrýt ikonu "okolní počítače", skrýt kartu "Řízení přístupu". U přístupu k heslům lze skrýt jednotlivé karty v okně "Hesla" a tak zamezit tomu, aby hesla mohla být změněna. U tiskáren můžete například skrýt záložku pro nastavení systémových parametrů tiskárny. Na kartě "Systém" zabráníme úpravám parametrů virtuální paměti (odkládacího souboru) a změně hardwarových profilů a správce zařízení. U aplikací lze skrýt příkazový řádek – vstup do MS-DOS – a určit spouštění jen vybraných aplikací (programů). *Jde o tvrdé omezení, zvláště používají-li aplikace doplňkové moduly.* Na kartě "Průzkumník" můžete například skrýt nabídku "Spustit", "Najít" pod tlačítkem Start a skrýt označené disky, na kartě "Zobrazení" skrýt záložku nastavení obrazovky a všechny ikony na pracovní ploše.

OptimAccess Remote Control

Program pro dálkovou správu systému OptimAccess (Plus, Extension). Umožňuje nastavit ochranu na vzdáleném počítači. Aktivace a deaktivace částí ochranného systému na dálku je snadná. Je na správci, kterou část ochrany použije. Změnu pozná uživatel jen po restartu počítače.

Při instalaci na více počítačů může být použita služba hromadné dálkové instalace se zpětným hlášením.

Podmínkou instalace nadstaveb Plus, Extension a Remote Control je instalace základního systému OptimAccess 5.0. Nadstavby Extension a Remote Control mohou být doplněny k OptimAccess Plus.

Při jednotné konfiguraci počítačů lze využít možnosti uložit nastavení do souboru a na jiném počítači soubor nastavení načíst.

Na systém se můžeme dívat ze dvou úhlů. Administrátor systému má jistotu, že uživatel nemůže nainstalovat žádnou nelegální aplikaci, nemůže změnit nastavení ovladačů tiskáren ani jiná "choulostivá" nastavení. Uživatel má jistotu, že systém je stabilní a stále odpovídá nastavenému stavu.

Závěr

Program OptimAccess a jeho doplňky poskytují kompletní a důslednou ochranu počítače. Chrání počítač na softwarové úrovni proti neodborným a neúmyslným zásahům, ale i proti záměrnému poškození operačního systému Windows 95/98, uživatelského softwaru, komunikačních prostředků a dat uložených na pevných discích počítače. Je možno jednotlivé ochrany kombinovat.

Ovládání je velice snadné, nevyžaduje speciální znalosti a vlastní práci uživatele nezpomaluje. Běžný uživatel ochranný systém ani nevnímá, pracuje stále ve standardním prostředí.

Ochranný systém OptimAccess v. 5.0 je využitelný pro řadu typů počítačů, od mobilních přes samostatné počítače až po pracovní stanice. Lze ho využít v sítích firem a ve školách. Podstatným způsobem zjednodušuje správu počítačových systémů a znamená úsporu času a zásahů při řešení chyb způsobených uživateli. OptimAccess udržuje počítač v provozuschopném stavu a chrání ho před zneužitím.

Další informace o ochranném systému OptimAccess naleznete na webové adrese www.sodatsw.cz.

Milan Brož